

REPUBLIKA E KOSOVES-REPUBLIKA KOSOVA-REPUBLIC OF KOSOVA			
QEVERIA E KOSOVES - VLADA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVA			
MINISTRIA E TREGTISE DHE INDUSTRISE-MINISTARSTVO TRGOVINE I INDUSTRIJE-MINISTRY OF TRADE AND INDUSTRY			
Nr./No. Org. Org. Jedinica Org. Unit	01	Nr./No. Prot. Broj. Prot. Prot. No.	523
Nr. / faqave Broj. stranic No. pages	12	Data. Datum. Date:	30.04.2013
Prishtinë / a			

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

Ministria e Tregtisë dhe Industrisë - Ministarstvo Trgovine i Industrije - Ministry of Trade and Industry

---

UDHËZIM ADMINISTRATIV Nr. 03/2013
PËR ETALONËT SHETËTORË

ADMINISTRATIVE INSTRUCTION No. 03/2013
ON STATE ETALONS

ADMINISTRATIVNU UPUTSTVO
Br.03/2013 ZA DRŽAVNE ETALONE

<p style="text-align: center;">MINISTRIA E TREGTISË DHE INDUSTRIË</p> <p>Ministrja e Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë në bazë të nenit 6 paragrafi 6 të Ligjit Nr.03/L-203 Për Metrologji, nenit 38 paragrafi 6 të Rregullores Nr. 09/2011 Për Punë të Qeverisë së Republikës së Kosovës, nenit 8 paragrafi 1 nënparagrafi 1.4 dhe shtojcës 8 të Rregullores Nr. 02 /2011 Për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive, nxjerr këtë:</p> <p style="text-align: center;">UDHËZIM ADMINISTRATIV Nr. 03/2013 PËR ETALONËT SHTETËRORË</p> <p style="text-align: center;">Neni 1 Qëllimi</p> <p>Me këtë Udhëzim administrativ përcaktohet mënyra e krijimit, ruajtjes, mirëmbajtjes, përdorimit, si dhe sigurimin e</p>	<p style="text-align: center;">MINISTRY OF TRADE AND INDUSTRY</p> <p>Minister of Ministry of Trade and Industry pursuant to Article 6, paragraph 6 of the Law No. 03/L-203 on Metrology, Article 38, paragraph 6 of Regulation No. 09/2011 on the Rules and Procedures of the Government of the Republic of Kosovo, Article 8, paragraph 1, sub-paragraph 1.4 and annex 8 of Regulation No. 02/2011 On Areas of Administrative Responsibility of the Prime Minister's Office and Ministries, issues the following:</p> <p style="text-align: center;">ADMINISTRATIVE INSTRUCTION No. 03/2013 ON STATE ETALONS</p> <p style="text-align: center;">Article 1 Purpose</p> <p>This Administrative Instruction sets out the method of establishment, preservation, maintenance, use, and provision of</p>	<p style="text-align: center;">MINISTARSTVO TRGOVINE I INDUSTRIJE</p> <p>Ministarstvo Trgovine i Industrije, na osnovi člana 6, stav 6, Zakona br.03/L-203 za Metrologiju, člana 38, stav 6, Pravilnika br.09/2011 za Rad Vlade Republike Kosova, člana člana 8, stava 1, tačka 1.4. i prilog 8 Pravilnika br.02/2011 u Oblasti Administrativni Odgovornosti Kancelarije Premjera i Ministarstvo, donosi ovu:</p> <p style="text-align: center;">ADMINISTRATIVNU UPUTSTVO Br.03/2013 ZA DRŽAVNE ETALONE</p> <p style="text-align: center;">Član 1 Svrha</p> <p>Sa ovom Administrativnom Uputstvom određuje se način stvaranja, sačuvanja, održavanja, korišćenje i osiguranje sledljivost</p>
--	---	--

<p>gjurmueshmërisë dhe mbikëqyrjes së etalonëve shtetëror si dhe procedura e vendosjes për pranimin e etalonëve për etalon shtetëror.</p> <p style="text-align: center;">Neni 2</p> <p>1. Etalonët shtetëror i krijon, ruan, mirëmban dhe i përdorë Drejtoria e Përgjithshme e Metrologjisë së Kosovës, (në vazhdim DPMK) e që siguron edhe gjurmueshmërinë e tyre tek etalonët ndërkombëtar të institucioneve metrologjike të niveleve të njëjta.</p> <p>2. Drejtori i DPMK ,mund të pranoj për etalon shtetëror etalonin me cilësitë më të larta metrologjike në Republikën e Kosovës, të cilat i posedon laborator i shkencor i metrologjisë, në përputhje me dispozitat të këtij udhëzimi gjegjësisht etalonin të cilin e ruan, mirëmban dhe e përdorë laborator i shkencorë ose laborator i metrologjisë i autorizuar në përputhje me dispozitat e këtij udhëzimi (në vazhdim bartësi i etalonit shtetëror).</p> <p style="text-align: center;">Neni 3</p> <p>Në Republikën e Kosovës krijohen etalonët</p>	<p>traceability and supervision of state etalons and the procedure on making the decision for acceptance of etalons as state etalons.</p> <p style="text-align: center;">Article 2</p> <p>1. State Etalons are established, preserved, maintained and used by the General Directorate of Metrology of Kosovo (GDMK) which ensures their traceability with the international etalons of metrological institutions of similar levels.</p> <p>2. GDMK, Director may accept as a state etalon, an etalon with the highest metrological qualities in the Republic of Kosovo, which are possessed by the scientific metrology laboratory, in accordance with the provisions of this instruction, respectively an etalon which is preserved, maintained and used by the scientific laboratory or authorized metrology laboratory in accordance with the provisions of this instruction (hereinafter state etalon holder).</p> <p style="text-align: center;">Article 3</p> <p>In the Republic of Kosovo shall be</p>	<p>i nadzora državnih etalona i postupak za prihvatanje državne standarde.</p> <p style="text-align: center;">Član 2</p> <p>1.Državnih etalona stvara, čuva, održava i upravlja Kosovski Generalni Direktor Metrologije (u daljem tekstu KGDM) koji osigurava sledjivost kod međunarodnih etalona metroloških institucije sličnim nivoima</p> <p>2. Direktor KGDM ,može prihvatiti za državni etalon, etalona sa najvišim metrološkim vrednostima u Repuliku Kosovu, koje posedoje naučni laborator metrologije, u skladu sa odredbama tog Administrativnu Uputstvo, odnosno etalona koj sačuva, sadržava i upotrebljava naučni laborant ili ovlašćeni laborant metrologije u skladu sa odredbama tog Uputstvo(udaljem tekstu nosilac državnog etalona).</p> <p style="text-align: center;">Član 3</p> <p>U Republiku Kosovu stvaraju se državni</p>
---	---	--

<p>shtetëror për madhësitë fizike sipas nevojave të arsyeshme ekonomike të Ekonomisë Kosovare, mbrojtjes së jetës dhe shëndetit të njerëzve dhe kafshëve, mbrojtjes së mjedisit dhe sigurisë teknike.</p> <p style="text-align: center;">Neni 4 Krijimi i Etalonëve Shtetëror</p> <p>Drejtori i DPMK, mund të pranoj për etalon shtetëror etalonin të cilin e ka krijuar laboratorin shkencor i metrologjisë dhe nëse në bashkëpunime ndër-laboratorike me laboratorët përkatëse ndërkombëtare dhe këmbimit të të dhënave ai etalon krahasuar me etalonin përkatës të të njëjtit nivel të klasës vërteton se mund ti plotëson kërkesat për matjen e madhësive fizike në përputhje me kërkesat e këtij udhëzimi administrativ.</p> <p style="text-align: center;">Neni 5 Ruajtja dhe Mirëmbajtja</p> <p>Bartësi i etalonit kombëtar duhet ta ruaj dhe mirëmbaj etalonin kombëtar dhe të drejtën autoriale në përputhje me standardin EN 45001, sipas doracakut të cilësisë në përputhje me standardin EN 45001 dhe sipas kërkesave të përcaktuara me këtë udhëzim administrativ.</p>	<p>established state etalons for physical sizes under reasonable economic needs of Kosovo's economy, protection of life and health of people and animals, environmental protection and technical safety.</p> <p style="text-align: center;">Article 4 Establishment of State Etalons</p> <p>GDMK, Director may accept as a state etalon, an etalon which was established by the scientific laboratory of metrology and if during inter-laboratory cooperation with relevant international laboratories and exchange of data that etalon compared with corresponding etalon of the same level and class, confirms that it can meet the requirements for the measurement of physical sizes in accordance with the requirements of this administrative instruction.</p> <p style="text-align: center;">Article 5 Preserving and Maintenance</p> <p>National etalon holder must preserve and maintain the national etalon and the copyright in accordance with the EN 45001 standard, according to the quality manual in accordance with the EN 45001 standard and in accordance with requirements defined in this</p>	<p>etaloni fizičke veličine prema razumne ekonomske upotrebe Kosovske privrede, zaštita život e i zdravlje stanovnika i životinje, zaštite sredine i tehničke sigurnosti.</p> <p style="text-align: center;">Član 4 Stvaranje Državnih Etalona</p> <p>Direktor KGDM može prihvatiti za državni etalon, etalona koji je stvorio naučni laboranta metrologije i ako međulaboratorijska saradnja sa relevantnim međunarodnim laboratorijama i razmene podataka je etalon u poređenju sa odgovarajućim etalona istog razreda potvrđuje da ispunjavaju uslove za merenje fizičkih veličina u skladu sa zahtevima ovom Administrativnom Uputstvu.</p> <p style="text-align: center;">Član 5 Sačuvanje i Održavanje</p> <p>Nacionalni vlasnik etalona je dužan da sačuva i održava nacionalnog etalona i autorsko pravo, u skladu sa standardom EN 45001, prema kvalitetu priručnika u skladu sa standardom EN 45001, i zahtevima definisanim u ovom Administrativnom</p>
---	--	--

<p style="text-align: center;">Neni 6 Përdorimi</p> <p>1. Bartësi i etalonit shtetëror mund të përdor etalonin shtetëror vetëm për:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1. mbajtjen e gjurmueshmërisë së etalonit; 1.2. krahasimin e madhësive fizike dhe bartjen e tyre në etalonët e klasës ma të ulët; 1.3. krahasimin e etalonëve me bashkëpunimet ndërlaboratorike; 1.4. hulumtimet shkencore në projektet shkencore shtetëror dhe ndërkombëtare. <p>2. Sipas paragrafit 1 të këtij neni etalonët shtetëror mund të përdoren vetëm nga autoritetet të cilët posedojnë vendimin me të cilin iu është themeluar (konfirmuar) etaloni shtetëror.</p>	<p>administrative instruction.</p> <p style="text-align: center;">Article 6 Use</p> <p>1. State Etalon holder can use the state etalon only to:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1. maintain the traceability of etalon; 1.2. compare physical sizes and their transfer into etalons of lower classes; 1.3. compare the etalons in inter-laboratory cooperations; 1.4. scientific research in national and international scientific projects. <p>2. According to paragraph 1 of this Article state etalons can be used only by the authorities who possess a decision by which the state etalon has been established (confirmed).</p>	<p>Uputstvu.</p> <p style="text-align: center;">Član 6 Korišćenje</p> <p>Vlasnik državnog etalona može upotrebiti državnog etalona samo za:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1.1. Održavanje sledivosti etalona; 1.2. Upoređenje fizičkih veličina i njihovo prebacivanja na etalona s manjim razreda; 1.3. Upoređenje standarda i međulaboratorijskim saradnji; 1.4. Naučna istraživanja u nacionalnim i međunarodnim naučnim projektima. <p>2. Prema stava 1 ovog člana navedeni etaloni mogu se koristiti samo od strane vlasti koje poseduju rešenju skojom je osnovan (potvrđeno) državni etalon.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 7 Sigurimi i Gjurmueshmërisë së Etalonëve Shtetëror</p> <p>Bartësi i etalonit shtetëror duhet të siguroj gjurmueshmërinë e etalonit shtetëror sipas</p>	<p style="text-align: center;">Article 7 Providing State Etalons Traceability</p> <p>State etalon holder must provide the traceability of the state etalon in accordance</p>	<p style="text-align: center;">Član 7 Osiguranje Sljedivost Državnih Etalona</p> <p>Vlasnik državnog etalona mora da obezbedi sledljivost državnog etalona prema</p>

<p>etalonit ndërkombëtar me klasë më të lartë të saktësisë dhe/ose me matjet krahasuese ndërkombëtare në nivelet e duhura (përshtatshme) të pasigurisë matëse me të cilat tregohen karakteristikat metrologjike të etalonit dhe vlefshmëria e pasigurisë matëse për transmetimin e vlerave të madhësive fizike në etalonët e klasës më të ulët të saktësisë.</p> <p style="text-align: center;">Neni 8 Procedura e Marrjes së Vendimit për Pranimin e Etalonit për Etalon Shtetëror</p> <p>1. Aplikimet për pranimin (njohjen) e etalonit për etalon shtetëror mbledhen në bazë të konkurrencës publike të cilën e zhvillon (kryen) DPMK, -ja .</p> <p>2. Në bazë të vlerësimit të cilësisë së etalonit, sistemit të cilësisë së laboratorit, përgatitjeve profesionale të personelit të laboratorit si dhe lidhja e marrëveshjes për mirëmbajtjen, ruajtjen dhe përdorimin e etalonit shtetëror, DPMK -ja bjen (nxjerrë) vendimin me të cilin shpallet etaloni si etalon shtetëror.</p> <p style="text-align: center;">Neni 9</p> <p>1. Drejtori i DPMK -së mund të pranoj për</p>	<p>with the international etalon with higher class of accuracy and / or international comparative measurements at appropriate (suitable) levels of measuring uncertainty which indicate the etalon metrological characteristics and validity of the measuring uncertainty regarding the transmission of the values of physical sizes in etalons of lower class of accuracy.</p> <p style="text-align: center;">Article 8 Procedure on Making the Decision for Acceptance of an Etalon as a State Etalon</p> <p>1. Applications for acceptance (recognition) of an etalon as a state etalon are collected on the basis of public competition which is carried out by the GDMK.</p> <p>2. Based on etalon quality assessment, quality system of the laboratory, laboratory personnel professional preparation and conclusion of the agreement for the maintenance, preservation and use of state etalon, GDMK issues the decision on confirming an etalon as a state etalon.</p> <p style="text-align: center;">Article 9</p> <p>1. GDMK Director may accept as a state</p>	<p>međunarodnim odredbama etalona sa višoj klasi tačnosti i / ili međunarodnim uporednim merenjima na odgovarajućim nivoima (potrebi) što ukazuje merne nesigurnosti etalona metrološke karakteristike i validacija sigurnosti za merenja i prenos vrijednosti fizičkih veličina u donjem klase tačnosti etalona.</p> <p style="text-align: center;">Član 8 Procedure Donošenje Odluke za Prihvatanje Državnog Etalona</p> <p>1. Prijave za upis (priznavanje) državnog etalona prikupljaju na osnovu javnog konkurisanja koji vrši KGDM.</p> <p>2. Na osnovi procene kvaliteta etalona, sistem kvaliteta laboratorije, profesionalnu pripremu laboratorijske osoblje kao i zaključivanje sporazuma za održavanje, očuvanje i korišćenje državne etalone, KGDM donosi odluku, kojom se potvrđuje etalon kao državni.</p> <p style="text-align: center;">Član 9</p> <p>1. Direktor KGDM može prihvatiti za</p>
--	--	--

<p>etalon shtetëror etalonin të cilin e ka krijuar, gjegjësisht i cili ruhet dhe mirëmbahet nga laboratorit shkencor i metrologjisë nëse i njëjti laborator ka autorizimin për krahasueshmërinë e etalonit për madhësinë fizike të kërkuar dhe nëse laboratorit:</p> <p>1.1. e ka gjurmueshmërinë e etalonit sipas etalonit me cilësi metrologjike më të lartë ose nëse bëhet fjalë për etalonët primar, dhe ka rezultate të kryera e të krahasuara me bashkëpunime ndër laboratorike me të cilat vërtetohen vetit metrologjike të etalonëve dhe vlerësimi i vlefshmërisë së pasigurisë matëse</p> <p>1.2. me atë etalon ka krahasime ndërkombëtare ndër laboratorike me të cilat konfirmohen vetit metrologjike të etalonit dhe vlerësimi i vlefshëm i pasigurisë matëse</p> <p>1.3. ka sistem të qëndrueshëm cilësie në përputhje me standardin EN 45001.</p> <p>1.4. ka përherë të punësuar më së paku një person me thirrje shkencore ose ekuivalente thirrje shkencore-arsimore</p>	<p>etalon, an etalon which it has established, respectively which is preserved and maintained by a scientific metrology laboratory if the same laboratory has the authorization for the comparability of the etalon, for the physical size required and if the laboratory:</p> <p>1.1. possesses the traceability of etalons in accordance with the etalon with metrological quality higher, or if it is in question a primary etalon, and it has conducted and compared results in inter-laboratory cooperations, by which are confirmed the metrology features of the etalon and the evaluation of the validity of measuring uncertainty</p> <p>1.2. for that etalon has international and inter-laboratory comparisons which confirm the metrological features of the etalon and a valid evaluation of measuring uncertainty</p> <p>1.3. possesses a reliable quality system in accordance with the EN 45001 standard.</p> <p>1.4. possesses permanent employees, at least one person with scientific qualification or equivalent scientific-</p>	<p>državni etalon etalona, kojim je stvorio, odnosno koj je obezbeđen i održiv od strane naučni laborant metrologije, ako se isti laborant ima ovlašćenje za uporedivost etalona, za potrebne fizičke veličine i ako se laboratorija ima:</p> <p>1.1. Sledljivost etalona prema etalona sa višim metrološkim kvaliteta ili ako je reč o primarnim etalonima, i sadrži rezultate u poređenju sa međulaboratorijskim saradnji, s kojim se potvrđuju metrološke osobine etalona i procenivanja važenja merne nesigurnosti.</p> <p>1.2. Međunarodni međulaboratorijski upoređljivost, s kojim potvrđuju metrološke osobine etalona i važeću procenu merne nesigurnosti.</p> <p>1.3. Održljiv sistem vrednosti, u skladu sa EN45001 standardom.</p> <p>1.4. U trajnom zaposlenosti najmanje jednog osoblju sa naučnom zvanje i ekvivalentno obrazovanje koj ima</p>
--	--	--

<p>dhe i cili ka punime shkencore profesionale në fushën e krijimit të etalonëve për njësinë matëse të kërkuar ose nga fusha e realizimit të gjurmueshmërisë të rezultateve për atë njësi matëse.</p>	<p>education qualification and who possesses professional scientific publications in the field of establishment of etalons for the measuring units required or in the field of implementation of the traceability of the results for that measuring unit.</p>	<p>profesionalne naučne radove iz oblasti stvaranje etalona za potržne mernih jedinica ili u oblasti sprovođenja sledljivosti rezultata za tu meru.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 10</p>	<p style="text-align: center;">Article 10</p>	<p style="text-align: center;">Član 10</p>
<p>Drejtori DPMK -së mund të pranoj për etalon shtetëror etalonin të cilin e ruan dhe e mirëmban laboratorin i autorizuar i metrologjisë nëse laboratorin i tillë është i akredituar për krahasueshmërinë e etalonëve sipas standardit EN 45001 për madhësinë e kërkuar fizike së bashku me pasigurinë matëse të kërkuar dhe të verifikuar, si dhe nëse i përmbushë edhe kërkesat tjera sipas dispozitave të këtij udhëzimi administrativ.</p>	<p>GDMK Director may accept as a state etalon, an etalon which is preserved and maintained by an authorized metrological laboratory if such laboratory is accredited for the comparability of etalons according to EN 45001 standard for the required physical size along with measuring uncertainty required and verified, as well as if it meets the other requirements in accordance with the provisions of this Administrative Instruction.</p>	<p>Direktor KGDM može prihvatiti državni etalona, kojeg sačuvaju i održava ovlašćeni metrološki laborant, ako se takva laboratorija je akreditovana za uporedivost standarda u skladu sa EN 45001 standardom za potrebne fizičke veličine zajedno sa mernom nesigurnošću, i ako se ispunjavaju druge uslove u skladu s odredbama ovom Administrativnom Uputstvom.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 11</p>	<p style="text-align: center;">Article 11</p>	<p style="text-align: center;">Član 11</p>
<p>1. Drejtori i DPMK -së mundet përkohësisht të pranoj për etalon shtetëror etalonin i cili ruhet dhe mirëmbahet nga laboratorin i cili nuk është i autorizuar sipas nenit 9 , gjeëjesisht 10 , të këtij udhëzimi administrativ ,nëse është nisë procedura e akreditimit sipas standardit EN 45001 për madhësinë fizike të kërkuar së bashku me pasigurinë matëse , si dhe nëse i</p>	<p>1. GDMK Director may temporarily accept as a state etalon, an etalon that is preserved and maintained by the laboratory which is not authorized in accordance with Article 9, respectively 10 of this administrative instruction, if the accreditation procedure has started according to EN 45001 standard for physical size required along with the</p>	<p>1. Direktor KGDM može privremeno da primi za državni etalon, etalona koji se sačuva i održava od strane laboratora koje nije ovlašćen prema članu 9, odnosno 10, prema ovom Administrativnom Uputstvu, ako je počelo postupak akreditacije u skladu sa EN 45001 standardom za potrebnu fizičku veličinu zajedno mernom nesigurnošću, i ako</p>

<p>plotëson edhe kushtet tjera për dhënien e autorizimit.</p> <p>2. Në vendimin me të cilin Drejtori i DPMK së përkohësisht vërteton etalonin sipas paragrafit 1 të këtij neni për etalon shtetëror, përcaktohet afati në të cilin laboratori është i obliguar ta fitoj autorizimin.</p> <p style="text-align: center;">Neni 12</p> <p>1. Bartësi i etalonit shtetëror duhet që në përputhje me mundësit e veta:</p> <p>1.1. të përcjell në mënyrë aktive gjendjen e etalonit në fushën e madhësive fizike dhe të propozoj përmirësimet e nevojshme si dhe metodikën matëse të asaj madhësie fizike;</p> <p>1.2. të merr pjesë në krahasimet ndërkombëtare dhe ndërlaboratorike si dhe në projektet metrologjike ndërkombëtare;</p> <p>1.3. të merr pjesë në përgatitjen e standardeve dhe rregullave të cilat janë në fushën e etalonëve kombëtar të madhësive fizike.</p>	<p>measuring uncertainty, and if it meets the other requirements for granting authorization.</p> <p>2. In a decision by which the Director GDMK temporarily confirms the etalon in accordance with paragraph 1 of this Article as a state etalon, it shall be determined the deadline during which the laboratory is obliged to gain the authorization.</p> <p style="text-align: center;">Article 12</p> <p>1. State etalon holder must, in accordance with its responsibilities:</p> <p>1.1. actively monitor the situation of etalon in the field of physical sizes and propose necessary improvements and methods of measurement of that physical size;</p> <p>1.2. to participate in international and inter-laboratory comparisons and international metrology projects;</p> <p>1.3. to participate in the preparation of standards and rules in the field of national etalons of physical sizes.</p>	<p>ispunjava ostale uslove za izdavanje ovlašćenje.</p> <p>2. Sa odlukom s kojom Direktor KGDM privremeno utvrdi etalon prema stava 1 ovog člana, za državnog etalona, određuje se vreme u kome laborant je dužan da dobije ovlašćenje.</p> <p style="text-align: center;">Član 12</p> <p>1. Nosioc državnog etalona u okviru svog mogućnosti treba da:</p> <p>1.1. aktivno prati stanje etalona u oblasti fizičkih veličina i predložiti potrebne poboljšanja i metode merenja tog fizičke veličine;</p> <p>1.2. učestvuje u međunarodnim i međulaboratorijskim upoređenja, i na međunarodnim metrološkim projektima.</p> <p>1.3. učestvuje u pripremi standarda i propisa, koji su u oblasti nacionalnih etalona fizičkih veličina.</p>
--	--	--

Neni 13 Marrëveshja	Article 13 Agreement	Član 13 Sporazum
<p>1. Drejtori i DPMK -së para se të shpallë etalonin kombëtar lidhë me bartësin eventual të etalonit kombëtar marrëveshje e cila duhet të përmbaj së paku:</p> <p>1.1. mënyrën dhe kushtet e bashkëfinancimit ruajtjes ,mirëmbajtjes dhe përdorimit të etalonëve shtetërorë;</p> <p>1.2. raportet pronësore për sa i përket pajisjeve nëse të njëjtat i financon DPMK -ja;</p> <p>1.3. sigurimin e etalonit shtetërorë;</p> <p>1.4. mënyrën e raportimit në DPMK mbi punët e kryera në lidhje me etalonët shtetëror dhe përmbushjen e obligimeve të përshkruara me këtë udhëzim administrativ si dhe ndryshimet eventuale në lidhje me kryerjen e punëve të tilla;</p> <p>1.5. regjistrin e përdoruesve sipas nenit 6 paragrafit 2 të këtij Udhëzimi Administrativ si dhe emrat e udhëheqësve të laboratorit si dhe zëvendësve të tyre.</p>	<p>1. GDMK Direktor prior to declaring a national etalon, shall enter into an agreement with the potential national etalon holder, which shall contain at least:</p> <p>1.1. the manner and conditions of co-financing, preserving, maintenance and use of state etalons;</p> <p>1.2. property relationships regarding the equipments if the same are financed by GDMK;</p> <p>1.3.insurance of state etalon;</p> <p>1.4. manner of reporting to GDMK on performed works in connection with state etalons and compliance with the obligations described in this administrative instruction and possible changes in connection with the performances of such works;</p> <p>1.5 registry of user pursuant to Article 6 paragraph 2 of this Administrative Instruction and the names of the managers of the laboratory as well as their deputies.</p>	<p>1. Direktor KGDM prijë proglashenje nacionalnog etalona treba povezati sporazum sa nosilaca nacionalnog etalona koji sadrzi najmanje:</p> <p>1.1.naçina i uslova suficiranje, saçuvanja, održavanje i korišćenje državnih etalona;</p> <p>1.2. imovinske odnose, u smislu da li istom opremom finansira KGDM;</p> <p>1.3.sigurnosti državnog etalona;</p> <p>1.4. načina izveštavanje u KGDM o obavljenim rada u vezi sa državnim etalona i ispunjavanja opisanih obaveza sa ovom Administrativna Uputstva i mogućim promenama u vezi sa vršenjem tih radova;</p> <p>1.5. registar korisnika prema članom 6, stav 2, ovog Administrativna Uputstva, kao imena rukovodstvo laboratorije njihovi zamenici.</p>

Neni 14 Mbikëqyrja e Punëve të Kryera në Lidhje me Etalonët Shtetëror	Article 14 Supervision of Works Performed in Connection with State Etalons	Član 14 Nadgledanja Završnih Radova u Vezi sa Državnog Etalona
<p>1. DPMK -ja mbikëqyr bartësit e etalonëve shtetëror lidhur me përdorimin ligjore dhe profesional, ruajtjen dhe mirëmbajtjen e etalonëve shtetëror.</p> <p>2. Nëse me mbikëqyrje konstatohet se bartësi i etalonit shtetëror nuk e përdorë, ruan dhe e mirëmban etalonin shtetëror ligjërisht dhe profesionalisht dhe në përputhje me marrëveshjen nga neni 13 i këtij udhëzimi administrativ, drejtori i DPMK -së mund të caktoj afatin për eliminimin e parregullsive të konstatuara ose të bjen vendimin e përkohshëm ose të përhershëm me të cilin përkohësisht ose përgjithmonë të konstatoj se etaloni i tillë nuk mund të jetë më etalon shtetëror dhe përkohësisht ose përgjithmonë të ndërpresë bashkëfinancimin sipas marrëveshjes nga neni 13 i këtij udhëzimi administrativ.</p>	<p>1. GDMK supervises state etalons holders regarding the legal and professional use, preservation and maintenance of state etalons.</p> <p>2. If it is determined through the supervision that state etalon holder does not use, preserve and maintain the state etalon legally and professionally and in accordance with the the agreement referred to in Article 13 of this administrative instruction, GDMK Director may set a deadline for the elimination of irregularities determined or make a temporary or permanent decision by which temporarily or permanently ascertains that such etalon cannot any longer be a state etalon and temporarily or permanently terminate the co-financing under the agreement according to Article 13 of this administrative instruction.</p>	<p>1. KGDM nadgleda nosioce državnih etalona u vezi sa pravnu i profesionalnu upotrebu, sačuvanje i održavanje državnih etalona.</p> <p>2. Ako se povodom nadzora konstatuje da se nosilac državnog etalona ne koristi, čuva i održava pravno i profesionalno u skladu sa sporazumom iz člana 13 ovog Administrativna Uputstva, direktor KGDM može da odredi rok za otklanjanje nepravilnosti ili učiniti privremeno ili trajno rešenje, sa kojim se konstatuje da se taj etalon ne može biti državni etalon i privremeno ili trajno da prekine sufinansiranje prema sporazuma iz člana 13 ovom Administrativna Uputstva.</p>

Neni 15

Ky Udhëzim Administrativ hyn në fuqi ditën e nënshkrimit nga Ministria e Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë.

Mimoza KUSARI-LILA

Ministre e Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë

Prishtinë, 23.04.2013

Article 15

This Administrative Instruction shall enter into force on the day it is signed by the Minister of the Ministry of Trade and Industry.

Mimoza KUSARI-LILA

Minister of Ministry of Trade and Industry

Prishtina, 23.04.2013

Član 15

Ova Administrativna Uputstva stupa na snagu datum potpisivanja od strane Ministarstvo Trgovine i Industrije.

Mimoza KUSARI-LILA

Ministarka Ministarstvo Trgovine i Industrije

Priština, 23.04.2013